

96/40

**Kontrolní závěr z kontroly financování státní protidrogové politiky
ze státního rozpočtu v letech 1993 - 1996**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1996 pod číslem 96/40. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Marie Hošková.

Cílem kontroly bylo prověřit použití rozpočtových prostředků v rámci realizace programu protidrogové politiky.

Kontrolu provedly v období od prosince 1996 do srpna 1997 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru hospodářské politiky a zahraničních věcí, z odboru obrany a bezpečnosti, z odboru státních příjmů, z odboru státního rozpočtu a závěrečného účtu a z oblastních odborů v Berouně, Ústí nad Labem, Mostě, Brně a Ostravě.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“); Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“); Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“); Ministerstvo obrany (dále jen „MO“); Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „MS“); Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“); Ministerstvo financí (dále jen „MF“);

Okresní úřad Ústí nad Labem, Okresní úřad Teplice, Okresní úřad Most, Okresní úřad Louny, Okresní úřad Chomutov, Okresní úřad Kladno, Okresní úřad Opava, Okresní úřad Karviná, Okresní úřad Děčín, Okresní úřad Česká Lípa, Okresní úřad Litoměřice, Okresní úřad Frýdek-Místek, Okresní úřad Nový Jičín, Okresní úřad Rakovník, Okresní úřad Beroun, Okresní úřad Blansko; Magistrát hl. m. Prahy, Magistrát města Brna, Magistrát města Ostravy;

Městská část Praha 4; Úřad města Havířova; Městský úřad Chomutov; Městský úřad Jirkov; Městský úřad Kadaň; Vězeňská služba ČR (dále jen „VS ČR“), Praha; Generální ředitelství cel, Praha; Krajská hygienická stanice, Ústí nad Labem; Krajská hygienická stanice, Brno; Krajská hygienická stanice, Ostrava; Školský úřad Kladno; Všeobecná fakultní nemocnice, Praha 2; Nemocnice MV, Praha 10; Masarykova nemocnice, Ústí nad Labem; Nemocnice s poliklinikou Most; Nemocnice s poliklinikou Teplice; Nemocnice s poliklinikou Ivančice; Fakultní nemocnice s poliklinikou Brno; Sociální služby města Havířova; Psychiatrická léčebna, Opava; Městská správa sociálních služeb Most; Sdružení pro péči o rodiny závislých, Praha; LATA - studentské sdružení pro pomoc rizikové mládeži, Praha 5; PRÁM, Praha 9; Sananim - Sdružení pro prevenci a resocializaci osob ohrožených zdraví škodlivými návyky (dále jen „Sananim“), Praha 9; Podaná ruka, Praha 5; Život bez drog, Praha 4; Život bez závislostí, Praha 3; Terč, Praha 6; FIT-IN-Rodiče proti drogám, Praha 10; Soda společnost o drogách a alkoholu, Praha 4; Nefrit, Praha 5; Drug out club, Ústí nad Labem; Společnost pro zdraví, vzdělání a kulturu, Ústí nad Labem; Kruh přátel Libertinu, Česká lípa; VIA, Havířov; Sdružení

centra krizové pomoci, Opava; Emauzy Rychnov nad Kněžnou; Focus Teplice; Most k naději, Most; V.O.D.A., Doksy u Kladna; Klub 19, Kladno; GIGA GYM, Rakovník; Středoškolský klub ASK ČR při Manažerské akademii Beroun; Petrov, Brno; Podané ruce, Brno; Asociace středoškolských klubů České republiky, Brno; Sdružení A-klubů, Krasová; HELPME!, Brno; Sdružení Kotlík, Blansko; Drop-In nadace pro prevenci a léčbu drogových závislostí, Praha 10; Nadace Anima, Praha 2; Nadace Filia, Praha 1; Nadace Sokrates, Most; Soukromá nadace DROGA-STOP, Kladno; PhDr. Jiří Kostner Vydavatelství a agentura Artemis, Ústí nad Labem; Medicentrum Beroun, s. r. o., Beroun; Modrá linka, Brno; Diecézní charita Brno; ASK VT DIOSS, s. r. o., Chomutov; Jan Hejma, Praha 4.

Kontrolní protokoly u kontrolovaných objektů v resortech MS a MO byly uzavřeny na úrovni ministerstev.

Námítky proti kontrolnímu protokolu podaly Okresní úřad Karviná a občanské sdružení VIA, Havířov. Byly vypořádány rozhodnutím vedoucího skupiny kontrolujících.

K o l e g i u m N K Ú na svém zasedání dne 1. prosince 1997

s c h v á l i l o usnesením č. 5/XXVII/97
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Úvod

Na státní protidrogovou politiku byly v období 1993 až 1996 uvolněny ze státního rozpočtu prostředky v rozsahu cca 500 mil. Kč v rámci rozpočtových kapitol ústředních orgánů. V roce 1996 byly dále uvolněny na základě rozhodnutí vlády okresním a magistrátním úřadům a úřadům statutárních měst z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa (dále jen „VPS“) prostředky účelově vázané na protidrogovou politiku ve výši 100 mil. Kč a Ministerstvu obrany 12 mil. Kč. Uvedené prostředky byly čerpány v rámci vyčleněných rozpočtových prostředků, popř. formou dotací (příspěvků) státním organizacím nebo nestátním subjektům.

Kontrola byla zaměřena na prostředky rozpočtových kapitol ústředních orgánů a na prostředky z rozpočtové kapitoly VPS v rozsahu cca 200 mil. Kč, účelově uvolněné ve výše uvedeném období formou dotací na realizaci protidrogových programů, především nestátním subjektům.

Při poskytování dotací se postupuje podle zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky). Dále platí Zásady

pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky občanským sdružením, schválené usnesením vlády ČR ze dne 27. listopadu 1992 č. 663 (dále jen „Zásady“) a Podmínky pro poskytování finančních prostředků z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa na protidrogovou politiku okresních a magistrátních úřadů a úřadů statutárních měst v roce 1996, schválené usnesením vlády ČR ze dne 9. května 1996 č. 281 (dále jen „Podmínky“).

Jednotlivá ustanovení zákonů jsou uváděna ve znění platném v příslušném kontrolovaném období.

Kontrolní zjištění:

1. MŠMT, MPSV a MZ porušily ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., kde je uvedeno:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky.“

tím, že porušily:

a) ustanovení bodu II. 3 Zásad, kde je mj. uvedeno:

„Ústřední orgán posoudí žádost o poskytnutí dotace, prověří splnění stanovených podmínek a projedná objem navrhované dotace s příslušným občanským sdružením. Ministerstvu financí ... předloží ústřední orgán návrh dotací globálně za celé odvětví ... V návrhu uvede, od kterého dalšího ústředního orgánu dostává občanské sdružení dotace, a v jaké výši.“

MŠMT v kontrolovaném období, před předložením návrhů rozpočtů na příslušné rozpočtové roky Ministerstvu financí, neposoudilo žádosti o poskytnutí dotace, neprovedlo splnění stanovených podmínek a neprojednálo objem navrhované dotace s příslušnými občanskými sdruženími. V předložených návrzích nevedlo, od kterých dalších ústředních orgánů dostává žadatel dotace a v jaké výši. Ani na opakovanou písemnou žádost nepředložilo kontrole NKÚ příslušné doklady, tj. žádosti, rozpočty a projekty ke třem smlouvám o poskytnutí dotací uzavřeným v roce 1995 v celkové výši 6 500 000 Kč;

b) ustanovení bodu II. 7 Zásad, kde je mj. uvedeno:

„Prostředky ze státního rozpočtu republiky jsou občanskému sdružení uvolňovány v souladu s uzavřenými písemnými dohodami ...

Ústřední orgán v dohodě uvede kalendářní plán přidělování dotací v jednotlivých čtvrtletích rozpočtového roku.“

MŠMT uzavřelo v letech 1993 a 1994 s deseti občanskými sdruženími smlouvy o poskytnutí dotace v celkové výši 1 411 000 Kč, ve kterých nevedlo kalendářní plán přidělování dotací v jednotlivých čtvrtletích.

MZ neuvádělo ve smlouvách s občanskými sdruženími kalendářní plán přidělování dotací v jednotlivých čtvrtletích rozpočtového roku;

c) ustanovení bodu II. 8 Zásad, kde je uvedeno:

„Dotace ze státního rozpočtu republiky nesmí zásadně přesáhnout 70 % rozpočtovaných výdajů sdružení (projektu). Pokud dosažené příjmy sdružení budou nižší než plánované, nesmí použít poskytnuté dotace přesáhnout 70 % skutečných výdajů sdružení. V případě vykázaného vyššího podílu musí být prostředky připadající na překročený podíl vráceny do státního rozpočtu republiky. V odůvodněných případech může ústřední orgán stanovené procento zvýšit.“

MŠMT uzavřelo v roce 1995 s občanským sdružením smlouvu o poskytnutí dotace ve výši 272 000 Kč na předpokládané celkové rozpočtované výdaje projektu 500 000 Kč. Skutečné výdaje projektu dle vyúčtování za rok 1995 činily 353 600 Kč, takže povolený podíl dotace ze skutečných výdajů byl neoprávněně překročen o 24 480 Kč. MŠMT nežádalo vrácení uvedené částky.

MŠMT uzavřelo s občanským sdružením smlouvu o poskytnutí dotace (datum uzavření smlouvy není uvedeno) ve výši 80 000 Kč. Předpokládané celkové náklady projektu uvedené ve smlouvě byly 110 000 Kč a povolené čerpání dotace do výše 72 % nákladů na projekt. Podle vyúčtování dotace za rok 1993 byly skutečné výdaje na akci 84 403 Kč, takže povolený podíl dotace ze skutečných výdajů byl neoprávněně překročen o 19 230 Kč. Občanské sdružení vrátilo pouze 597 Kč. MŠMT nežádalo vrácení rozdílu těchto částek ve výši 18 633 Kč;

d) ustanovení bodu II. 9 Zásad, kde je mj. uvedeno:

„Mzdy funkcionářů a zaměstnanců občanského sdružení ... hradí občanské sdružení ... ze svých vlastních příjmů s výjimkou mezd funkcionářů a zaměstnanců občanských sdružení, která vyvíjejí svou činnost v oblasti péče o zdravotně postižené. V odůvodněných případech může tuto výjimku povolit ministr školství, mládeže a tělovýchovy pro občanská sdružení dětí a mládeže.“

MPSV poskytlo v letech 1995 a 1996 občanskému sdružení dvě dotace v celkové výši 363 000 Kč včetně povolení úhrady mzdy zaměstnance a současně funkcionáře občanského sdružení ve výši 74 800 Kč. Sdružení přitom nevyvíjelo činnost v oblasti péče o zdravotně postižené ani nemělo výjimku k dotování mezd pro občanská sdružení dětí a mládeže.

MZ při vymezení účelu použití dotace neuvádělo podmínku hradit mzdy funkcionářů a zaměstnanců z vlastních příjmů občanského sdružení;

e) ustanovení bodu II. 10 Zásad, kde je mj. uvedeno:

„Ústřední orgán uzavře s občanským sdružením písemnou dohodu o poskytnutí dotace, ve které bude mimo jiné uvedeno, že občanské sdružení

bylo seznámeno se Zásadami ..., kterými je povinně se řídit. Dohoda musí obsahovat kromě identifikačních údajů minimálně přesné vymezení konkrétního účelu, na který je dotace ze státního rozpočtu republiky poskytována, ... a samostatné vymezení objemu prostředků dotace, které budou použity na úhradu mzdových nákladů ... Z dohody musí být rovněž zřejmé, zda se na financování konkrétního úkolu (projektu) nepodílí jiný ústřední orgán.“

MŠMT u pěti smluv z roku 1996 v celkové výši 469 000 Kč nezavázalo občanská sdružení, aby se řídila ustanoveními Zásad. U čtyř poskytnutých dotací v roce 1993 a jedné v roce 1994 není uvedeno v příslušných smlouvách datum jejich uzavření a účinnosti. V roce 1995 uzavřelo s občanským sdružením smlouvu o poskytnutí dotace ve výši 500 000 Kč, ve které nestanovilo přesné vymezení konkrétního účelu dotace. U třech smluv z roku 1995 v celkové výši 2 776 500 Kč nebylo uvedeno, zda se na financování projektů občanských sdružení nepodílí jiný ústřední orgán.

MZ v dohodách uzavřených v letech 1995 a 1996 nezavázalo občanská sdružení řídit se Zásadami. Dále nestanovilo v dohodách samostatné vymezení objemu prostředků dotace na úhradu mzdových nákladů. Ve smlouvách nebylo uváděno, zda se na financování konkrétního projektu nepodílí jiný ústřední orgán;

f) ustanovení bodu II. 13 Zásad, kde je mj. uvedeno:

„Ústřední orgán, který poskytl občanskému sdružení dotaci ze státního rozpočtu, je povinen ověřovat správnost použití poskytnutých finančních prostředků ze státního rozpočtu republiky (dotace), zejména zda jsou hospodárně a účelně využívány. V případě, že zjistí neoprávněné použití prostředků a občanské sdružení tyto prostředky ve stanovené lhůtě neodvede, je oprávněn (popřípadě ministerstvo financí) pozastavit uvolňování prostředků schválené dotace příslušnému subjektu.“

MŠMT uzavřelo v roce 1995 s občanským sdružením smlouvu o poskytnutí neinvestiční dotace na provoz resocializačního zařízení ve výši 217 000 Kč. Prostředky v celkové výši 52 393 Kč byly občanským sdružením neoprávněně použity na pořízení investičního majetku. Ačkoliv MŠMT neoprávněně použití prostředků zjistilo, nevyvodilo vůči občanskému sdružení důsledky.

2. MO a VS ČR porušily ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., kde je uvedeno:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

MO uhradilo v roce 1996 z prostředků přidělených z rozpočtové kapitoly VPS na neinvestiční výdaje prevalence drogových závislostí i náklady na pořízení hmot-

ného investičního majetku v celkové hodnotě 458 371 Kč. Např. Vojenský útvar 5417 Praha pořídil 4 výukové trenažéry v celkové hodnotě 384 000 Kč. Vojenský útvar 2784 Stará Boleslav pořídil saunová kamna v hodnotě 23 961 Kč.

VS ČR hradila z prostředků MS účelově vázaných na neinvestiční výdaje k realizaci souboru protidrogových opatření náklady Věznice Plzeň-Bory na pořízení hmotného investičního majetku v celkové výši 147 871 Kč.

3. MŠMT porušilo ustanovení § 49 odst. 1 písm. d) a odst. 2 písm. b) zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, kde je mj. uvedeno:

„Uzavření smlouvy na podkladě písemné výzvy zasláné zadavatelem zájemcům o veřejnou zakázku se připouští v případě ...

d) veřejné zakázky, kdy výše peněžitého závazku bez daně z přidané hodnoty je nižší než 1 000 000 Kč ...“

„Zadavatel zasilá výzvu k podání nabídek v případech ...

b) podle odstavce 1 písm. d) nejméně pěti zájemcům o veřejnou zakázku, ...“

MŠMT uhradilo v roce 1995 částku 292 500 Kč v rámci realizace protidrogových programů společností s ručením omezeným zprostředkování sportovního závodu. Před zadáním zprostředkování uvedené akce nezaslalo výzvu k podání nabídek nejméně pěti zájemcům o veřejnou zakázku. Úhradu nedoložilo uzavřenou smlouvou.

4. VS ČR porušila ustanovení § 49 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., ve znění zákona č. 148/1995 Sb., kde je mj. uvedeno:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty přesáhne ... 500 000 Kč ... může zadavatel uzavřít smlouvu na podkladě písemné výzvy učiněné nejméně pěti zájemcům.“

VS ČR v roce 1996 v případě nákupu indikačních testů k orientačnímu zjišťování přítomnosti drog s cenou 1 400 000 Kč nečinila před zadáním veřejné zakázky písemnou výzvu nejméně pěti zájemcům.

5. VS ČR porušila ustanovení § 49a odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., ve znění zákona č. 148/1995 Sb., kde je mj. uvedeno:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy činí více než 100 000 Kč bez daně z přidané hodnoty ... je zadavatel povinen vyžádat si před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců.“

Věznice Ruzyně v r. 1996 uhradila částku 270 000 Kč, aniž provedla zjednodušené zadání veřejné zakázky na

dodavatele stavebních prací provedených v rámci realizace souboru protidrogových opatření a zakázku zadala přímo stavební firmě.

6. MŠMT, VS ČR a MO porušily ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky MF č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde je mj. uvedeno:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby ... plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nej hospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny ...“

MŠMT poskytlo v roce 1995 nadaci k řešení problematiky drogových závislostí dotaci ve výši 3 400 000 Kč. K přidělení dotace nemělo stanoveny ve smyslu § 5 zákona č. 576/1990 Sb. zásady dotační politiky. Uzavřená smlouva je nekonkrétní a nejednoznačná. Předmět smlouvy nebyl určen jednoznačně, mj. odkazuje na projekt poslancecké iniciativy „Stop drogy“, který nebyl nedílnou součástí smlouvy. Rozpočet a struktura výdajů nebyly stanoveny závazně. Správnost vynaložených prostředků nelze podle uzavřeného smluvního vztahu kontrolovat. MŠMT nepostupovalo při vynaložení výše uvedených prostředků hospodárným a efektivním způsobem.

Věznice Plzeň-Bory pořídila v roce 1996 z prostředků účelově vázaných v rámci souboru protidrogových opatření keramickou pec v pořizovací ceně 147 871 Kč, která od doby pořízení v prosinci 1996 do doby ukončení kontroly nebyla instalována.

Věznice Oráčov pořídila v prosinci 1996 identifikační proužky na testování přítomnosti drog v pořizovací ceně 15 870 Kč, které nebyly do doby ukončení kontroly použity.

Hlavní úřad nákupu majetku a služeb MO z investičních prostředků přidělených z rozpočtové kapitoly VPS na prevenci drogových závislostí pořídil v roce 1996 počítačové vybavení pro psychologickou laboratoř v celkové hodnotě 486 471 Kč. Toto zařízení nebylo od doby dodání v prosinci 1996 do doby ukončení kontroly uvedeno do provozu.

7. MŠMT porušilo ustanovení § 40 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, kde je uvedeno:

„Písemně uzavřená dohoda může být změněna nebo zrušena pouze písemně.“

MŠMT uvolnilo v roce 1995 na základě písemné smlouvy prostředky ve výši 1 200 000 Kč příspěvkové organizaci na realizaci protidrogové politiky. Součástí smlouvy byla ujednání o struktuře použití uvolněných prostředků a o tom, že veškeré změny lze učinit pouze písemně se souhlasem obou stran. MŠMT podle svého vyjádření ústně souhlasilo se změnou struktury použití prostředků ve výši 614 872 Kč, aniž by souhlas se změnou uzavřené smlouvy učinilo písemně.

8. MŠMT porušilo ustanovení § 7 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem ...“

V průběhu let 1994 a 1995 uhradilo MŠMT příslušným dodavatelům 10 754 000 Kč za tisk publikací, výrobu videokazet a dalších odborných pomůcek včetně jejich distribuce v rámci protidrogových programů. Uvedené práce byly na MŠMT zaúčtovány na základě faktur vystavených příslušnými dodavateli, které jsou vedeny jako originální účetní doklady. K fakturám nejsou přiloženy doklady prokazující, že dodavatelé dodali tyto učební pomůcky v dohodnutém a vyfakturovaném množství. U proplacených faktur za rok 1994 v částce 4 040 000 Kč MŠMT nedoložilo smlouvy či objednávky, na základě kterých byly práce vykonány.

9. VS ČR porušila ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) a f) zákona č. 563/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Účetní doklady jsou originální písemnosti, které musí mít tyto náležitosti: ...

d) datum vyhotovení účetního dokladu, ...

f) podpis osoby odpovědné za účetní případ a osoby odpovědné za jeho zaúčtování; tyto podpisy lze nahradit jiným průkazným způsobem.“

Věznice Ruzyně zaúčtovala v roce 1996 jako účetní doklad fakturu stavební firmy za stavební úpravy provedené v rámci realizace souboru protidrogových opatření na částku 240 000 Kč. Faktura neobsahovala datum vyhotovení a podpis osoby odpovědné za její zaúčtování.

10. Okresní úřad Opava, Okresní úřad Karviná, Okresní úřad Nový Jičín, Okresní úřad Rakovník, Městská část Praha 4, Okresní úřad Teplice a Okresní úřad Beroun porušily ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely ...“

tím, že porušily následující ustanovení Podmínek:

a) [bod 2.1.]

„Výškolení týmu pracovníků ... Úhrada nákladů bude podmíněna provedením záznamu z akce v rozsahu: ... - smluvní odměna (max. 220,- Kč/na 1 hodinu přednášky-školení, činnosti) ...“

[bod 2.2.]

„Přednášky a semináře v oblasti primární protidrogové prevence ... Úhrada nákladů bude pod-

míněna provedením záznamu z akce v rozsahu: ... - smluvní odměna (max. 75,- Kč/na 1 hodinu přednášky) ...“

Okresní úřad Opava, Okresní úřad Nový Jičín a Okresní úřad Karviná proplatily v roce 1996 provedení přednášek a školení, přestože nebyla ze strany příjemců dotací splněna podmínka provedení záznamu z akce. Tím okresní úřady neoprávněně uhradily z dotace celkem 365 222 Kč.

Okresní úřad Karviná a Městská část Praha 4 nerespektovaly v roce 1996 stanovené maximální výše smluvní odměny za provedení přednášek a školení. Tím neoprávněně uhradily fyzickým a právníckým osobám z dotace celkem 67 466 Kč;

b) [bod 2.4.]

„Realizace projektů, dotace nebo jiné formy finančních podpor na jiné aktivity ...

Finanční dotace ze VPS budou účelově poskytnuty za následujících prokazatelných podmínek: - název projektu nebo dotované aktivity ... - číslo smlouvy a datum jejího podpisu na základě které byly finance poskytnuty, včetně uvedení smluvních stran, dále definice předmětu smlouvy, ...

Náklady rozepisovat ve smyslu rozpočtové skladby ...

V případě dotace nebo finanční podpory částka nepřesáhne 20 % celkových nákladů čerpaných na akci ...“

a ustanovení bodů 2.5. Centrum primární prevence, 3. Sekundární aktivity, 4. Terciálně-preventivní aktivity, 5. Další aktivity.

Okresní úřad Rakovník proplatil sportovnímu klubu v roce 1996 v plné výši fakturu za pořízení reklamního oblečení v částce 128 582 Kč a nikoliv maximálně do 20 % celkových nákladů. Tím neoprávněně uhradil z dotace 102 866 Kč.

Městská část Praha 4 v roce 1996 proplatila školící a přednáškovou činnost bez uzavření písemné smlouvy. Tím neoprávněně poskytla třem subjektům dotaci v celkové výši 36 280 Kč.

Městská část Praha 4 v roce 1996 poskytla fyzické osobě bez uzavření písemné smlouvy zálohově prostředky v celkové výši 572 600 Kč na zajištění celkem 131 pořadů. Prostředky poskytla na základě pevně stanovené ceny jednoho pořadu, která nebyla rozčleněna na jednotlivé nákladové položky podle rozpočtové skladby. U jedné aktivity proplatila 100 % celkových nákladů akce ve výši 343 000 Kč. Tím nebyla dodržena podmínka financování aktivity do 20 % celkových nákladů a byla neoprávněně poskytnuta dotace ve výši 274 400 Kč.

Okresní úřad Teplice neoprávněně poskytl v roce 1996 dotaci občanskému sdružení ve výši 1 200 000 Kč. Příslušný projekt nečlení náklady na primární, sekundární, terciálně preventivní a další aktivity a celkově je

zcela v rozporu se stanovenými podmínkami, zejména nerespektováním maximálního podílu financování výdajů z dotace;

c) [bod 3.1.]

„Ambulantní zařízení pro toxikomany ... [podle odvolávky na bod 2.4.] Finanční dotace ze VPS budou účelově poskytnuty za následujících prokazatelných podmínek: ... - číslo smlouvy a datum jejího podpisu na základě které byly finance poskytnuty, včetně uvedení smluvních stran, dále definice předmětu smlouvy ...“

Okresní úřad Beroun poskytl v roce 1996 v rozporu s Podmínkami prostředky bez uzavření smlouvy společnosti s ručením omezeným k zabezpečení provozu ambulantního zařízení pro toxikomany. Uvedeným postupem neoprávněně poskytl dotaci ve výši 30 000 Kč.

11. Krajská hygienická stanice, Brno a Krajská hygienická stanice, Ostrava porušily ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., kde je uvedeno:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky.“,

a současně ustanovení § 7 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem ...“

Krajská hygienická stanice, Brno obdržela v roce 1994 od MZ dotaci ve výši 450 000 Kč. Nevyčerpané prostředky dotace ve výši 175 593 Kč nevrátila do státního rozpočtu. Mzdové výdaje uhrazené z této dotace ve výši 157 213 Kč nebyly v účetnictví odděleně vedeny, přestože tato povinnost byla poskytovatelem stanovena.

V roce 1995 obdržela od MZ dvě dotace v celkové výši 400 000 Kč. Celkové čerpání dotací je v účetnictví neprůkazné a nesprávné, neboť nebylo doloženo řádnou evidencí a prvotními doklady. Výdaje nebyly samostatně vykazovány a průběžně účtovány. Neoprávněně byly uhrazeny materiálové výdaje a služby a dále pořízení majetku pro jiný subjekt v celkové výši 45 292 Kč.

V roce 1996 obdržela od MZ dvě dotace v celkové výši 488 000 Kč. Obdobně jako v roce 1995 nebylo čerpání dotací průběžně účtováno, ale výdaje byly přeúčtovány ke konci roku formou opravných účetních dokladů. Výdaje jsou neprůkazné, neboť nebyly doloženy prvotní evidencí či jinými doklady prokazujícími jejich oprávněnost. Neoprávněně byly z dotací uhrazeny inzer-

ce na vyšetření cholesterolu, materiální výdaje, služby a práce nevýrobní povahy, režijní náklady, učební technika pro cizí subjekt, tisk brožury, který nebyl proveden, a pořízení investičního majetku v celkové výši 164 865 Kč.

V letech 1995 a 1996 poskytla z dotací zálohy jinému subjektu v celkové výši 210 000 Kč. Vyúčtování prostředků je neprůkazné, neobsahuje žádné doklady, z kterých by byla zřejmá oprávněnost vynaložených prostředků dotace. V příslušných smlouvách není stanoven termín vyúčtování záloh a specifikace výdajů. Chybí i věcné plnění projektů.

Krajská hygienická stanice, Ostrava nevedla v letech 1994 - 1996 dotace poskytnuté MZ v celkové výši 610 000 Kč v účetnictví průkazně a odděleně. Uvedené účelové dotace určené k realizaci programu protidrogové prevence nezúčtovala se státním rozpočtem.

12. Okresní úřad Rakovník porušil ustanovení § 20 odst. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Právní úkony právnické osoby ve všech věcech činí ti, kteří k tomu jsou oprávněni smlouvou o zřízení právnické osoby, zakládací listinou nebo zákonem (statutární orgány).“

„Za právnickou osobu mohou činit právní úkony i jiní její pracovníci nebo členové, pokud je to stanoveno ve vnitřních předpisech právnické osoby nebo je to vzhledem k jejich pracovnímu zařazení obvyklé.“

Všechny smlouvy uzavřené okresním úřadem k poskytnutí dotací v celkovém objemu 376 000 Kč v roce 1996 byly podepsány okresním protidrogovým koordinátorem, nikoli oprávněnou osobou. Protidrogový koordinátor nebyl k podepisování smluv pověřen vnitřním předpisem organizace ani organizací zmocněn.

13. Magistrát hl. m. Prahy, Magistrát města Brna a Magistrát města Ostravy nezabezpečily splnění následujících ustanovení Podmínek, kde je mj. uvedeno:

a) [bod 2.1.]

„Výškolení týmu pracovníků ... Úhrada nákladů bude podmíněna provedením záznamu z akce ...“

[bod 2.2.]

„Přednášky a semináře v oblasti primární protidrogové prevence ... Úhrada nákladů bude podmíněna provedením záznamu z akce ...“

Magistrát hl. m. Prahy neoprávněně uvolnil příspěvek ve výši 200 000 Kč v roce 1996 občanskému sdružení na základě projektů aktivit, a nikoliv na základě záznamů o jejich provedení. Uvedeným postupem umožnil občanskému sdružení neoprávněně použít 123 498 Kč na jiný účel, jak bylo u občanského sdružení zjištěno kontrolou NKÚ;

b) [bod 2.4.]

„Realizace projektů, dotace nebo jiné formy finančních podpor na jiné aktivity ... Finanční do-

tace ze VPS budou účelově poskytnuty za následujících prokazatelných podmínek: ... uvedení termínu plnění a časový harmonogram realizace projektu, na který je dotace poskytnuta, ...

- finanční rozvaha - celková částka plánovaná na realizaci projektu nebo aktivitu a z toho samostatně specifikovaná výše požadovaného příspěvku v členění: - investice - stavební - strojní ...

3. ostatní nehmotný investiční majetek - OON (dohody o provedení práce a pracovní činnosti) ...

V případě dotace nebo finanční podpory částka nepřesáhne 20 % celkových nákladů čerpaných na akci ...“

[bod 3.]

„Sekundární aktivity ... Financování shora uvedených aktivit je limitováno 30 % z plánovaných investičních a neinvestičních výdajů, max. však částkou 300 tis. Kč ...“

Magistrát hl. m. Prahy nezabezpečil v roce 1996 u 19 z 21 příspěvků poskytnutých z dotace ve výši 4 203 000 Kč splnění ustanovení Podmínek. U uvolněných příspěvků nebyla v příslušných smlouvách stanovena podmínka, že dotace nesmí přesáhnout 20 % celkových nákladů čerpaných na akci, resp. 30 % plánovaných investičních a neinvestičních výdajů, takže příjemci nebyli v případě jejího nedodržení povinni vrátit odpovídající částku příspěvku do rozpočtu hl. m. Prahy.

Např. příspěvek ve výši 300 000 Kč uvolněný v roce 1996 občanskému sdružení na realizaci projektu o celkových nákladech 735 689 Kč činil podle vyúčtování 41 % celkových nákladů projektu, čímž bylo neoprávněně čerpáno z dotace 152 862 Kč.

Příspěvek 73 800 Kč uvolněný v roce 1996 nadaci na realizaci projektu o celkových nákladech 103 508 Kč činil podle vyúčtování 71 % celkových nákladů projektu, takže bylo neoprávněně čerpáno z dotace 53 098 Kč.

Příspěvky uvolněné v roce 1996 třem subjektům na realizaci projektů v celkové výši 1 410 000 Kč byly poskytnuty neoprávněně i na úhradu mzdových nákladů s tím, že jejich výše nebyla poskytovatelem limitována.

V roce 1996 uvolnil magistrát příspěvek nadaci ve výši 170 000 Kč na základě projektu, který nesplňoval stanovené podmínky. Požadovaná dotace ve výši 500 000 Kč nebyla v projektu členěna na položky nákladů.

V roce 1996 uvolnil čtyři příspěvky občanskému sdružení v celkové (a podle Podmínek maximálně možné) výši 1 200 000 Kč. Na tytéž aktivity v roce 1996 neoprávněně uvolnil z dotace dalších 720 000 Kč formou přesunu prostředků Městské části Praha 7 s určením účelové dotace pro totožné občanské sdružení, které uvedené prostředky obdrželo.

Magistrát města Brna poskytl v roce 1996 čtyřem subjektům dotace v celkové výši 7 420 000 Kč, jejichž

přidělení nebylo v souladu se stanovenými podmínkami. V rozporu s předpisy financoval aktivity příjemců dotací výhradně ze 100 %, včetně neoprávněného poskytnutí účelových prostředků na úhradu mezd zaměstnanců a funkcionářů ve výši 683 000 Kč. V příslušných smlouvách neuložil příjemcům povinnost vést evidenci o použití dotace, její řádné a oddělené sledování v účetnictví a povinnost jejího vyúčtování. Ve smlouvách nebyla stanovena výše prostředků na jednotlivé projekty, pouze celková částka, takže nebylo přesně specifikováno, na které druhy výdajů je možno dotaci čerpat. Nebyl stanoven konkrétní účel poskytnuté dotace, příjemci byly pouze zavázáni zajišťováním primární protidrogové prevence v intencích projektu. Projekty neobsahovaly termín plnění a časový harmonogram realizace ani předpokládanou částku nákladů z vlastních, případně jiných zdrojů. Některé projekty neobsahovaly finanční rozvahu.

Magistrát města Ostravy použil v roce 1996 dotaci ve výši 737 706 Kč na úhradu nákladů kontaktního centra drogově závislých, čímž nerespektoval limit povolené úhrady 300 000 Kč. Realizaci uvedené aktivity neoprávněně čerpal z dotace 437 706 Kč;

c) [bod 2.5.]

„Centrum primární prevence ... [podle odvolávky na bod 2.4.] V případě dotace nebo finanční podpory částka nepřesáhne 20 % celkových nákladů čerpaných na akci ...“

Magistrát města Brna financoval z dotace v roce 1996 činnost centra primární protidrogové prevence z 67,1 % celkových nákladů ve výši 843 938 Kč. Tím překročil o 47,1 % maximální povolený podíl dotace z celkových nákladů a neoprávněně použil 397 494 Kč.

14. Občanská sdružení Most k naději; VIA, Havířov; Sdružení centra krizové pomoci; Podané ruce; Sdružení A-klubů; Modrá linka; Focus Teplice a V.O.D.A. porušila:

a) ustanovení bodu II. 8 Zásad, kde je uvedeno:

„Dotace ze státního rozpočtu republiky nesmí zásadně přesáhnout 70 % rozpočtovaných výdajů sdružení (projektu). Pokud dosažené příjmy sdružení budou nižší než plánované, nesmí použití poskytnuté dotace přesáhnout 70 % skutečných výdajů sdružení. V případě vykázaného vyššího podílu, musí být prostředky připadající na překročený podíl vráceny do státního rozpočtu republiky. V odůvodněných případech může ústřední orgán stanovené procento zvýšit.“

Občanské sdružení Most k naději obdrželo v roce 1996 od MZ na vybudování kontaktního centra o rozpočtovaných výdajích projektu 1 400 000 Kč dotaci ve výši 1 000 000 Kč, tj. 71,4 % rozpočtovaných výdajů. Skutečné výdaje sdružení na realizaci projektu dosáhly 838 080 Kč, z toho úhrada z vlastních zdrojů pouze

4 020 Kč. Nevyčerpané finanční prostředky dotace ve výši 165 939 Kč vrátilo do státního rozpočtu. Uvedeným postupem překročilo o 28,1 % povolený podíl dotace ze skutečných výdajů projektu a neoprávněně použilo 239 691 Kč;

b) ustanovení bodu II. 9 Zásad, kde je mj. uvedeno:

„Mzdy funkcionářů a zaměstnanců občanského sdružení ... hradí občanské sdružení ... ze svých vlastních příjmů ...“

Občanské sdružení Podané ruce použilo v roce 1996 z dotace od MŠMT ve výši 145 000 Kč v rozporu se schválenými projekty neoprávněně na úhradu mzdových výdajů částku 24 704 Kč;

c) ustanovení bodu II smlouvy s MZ ze dne 14. 9. 1996 o poskytnutí finanční podpory k řešení protidrogové politiky, kde je uvedeno:

„Finanční prostředky poskytuje ministerstvo zálohově a podléhají zúčtování za rok 1996. Poskytnuté finanční prostředky nejsou převoditelné do následujícího roku.“

Občanské sdružení VIA, Havířov v roce 1996 z dotace od MZ použilo a zúčtovalo v rozporu se smlouvou 96 000 Kč jako zálohu na úhradu akce, u níž nebylo uskutečněno věcné plnění;

d) ustanovení bodu 2.5. Podmínek [podle odvolávky na bod 2.4.], kde je mj. uvedeno:

„3. Ostatní nehmotný investiční majetek - OON (dohody o provedení práce a pracovní činnosti) ...“

Občanské sdružení Sdružení centra krizové pomoci do vyúčtování dotace poskytnuté Okresním úřadem Opava v roce 1996 ve výši 167 000 Kč neoprávněně zahrnuje výdaje za mzdy zaměstnanců, sociální a zdravotní pojištění a odvody daně ze mzdy v celkové částce 154 262 Kč;

e) ustanovení bodu II. 12 Zásad, kde je uvedeno:

„Občanské sdružení odpovídá za hospodárné použití rozpočtových prostředků v souladu s účely, pro které byly poskytnuty a za jejich řádné a oddělené sledování v jednoduchém nebo podvojném účetnictví.“

a současně

ustanovení § 7 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky.“

Občanské sdružení Sdružení A-klubů obdrželo v letech 1993 - 1996 dotace od MPSV, MZ, MŠMT v celkové výši 3 411 000 Kč. Použitím dotací na jiné účely, duplicitním vykazováním a jiným zkruslováním výdajů při realizaci projektů neoprávněně čerpalo v uvedených letech prostředky ve výši 173 736 Kč. Sdružení nevedlo jednotlivé dotace a jejich čerpání v účetnictví odděleně, přestože jim tato povinnost byla ve smlouvách s ústředními orgány uložena. Vykazovalo celkové náklady na projekty zpětně až po ukončení akce nebo účetního období formou soupisu účetních dokladů. Doklady nemají stanovené náležitosti.

Občanské sdružení Modrá linka v rozporu s příslušnými smlouvami v letech 1995 a 1996 nevedlo čerpání prostředků dotací od MŠMT, MPSV a MV (v celkové výši 606 500 Kč) odděleně v účetnictví. Poskytovatelům byly duplicitně předkládány a vykazovány věcně totožné projekty.

Občanské sdružení Focus Teplice v rozporu s uzavřenou smlouvou s Okresním úřadem Teplice neoprávněně zaúčtovalo a zahrnuje do celkového vyúčtování dotace na protidrogovou politiku v roce 1996 částku 55 000 Kč za práce, které nebyly k 31. 12. 1996 provedeny.

Občanskému sdružení V.O.D.A. byly v letech 1995 a 1996 poskytnuty MŠMT čtyři dotace v celkové výši 998 500 Kč. Sdružení v rozporu s příslušnými smlouvami nesledovalo dotace v účetnictví odděleně a neprovedlo vyhodnocení jejich užití.

15. Občanská sdružení Podané ruce, Sdružení Kotlík, Diecézní charita Brno a Sdružení pro péči o rodiny závislých porušila ustanovení části II. bodu 12 Zásad, kde je mj. uvedeno:

„Občanské sdružení odpovídá za hospodárné použití rozpočtových prostředků ... a za jejich řádné a oddělené sledování v jednoduchém nebo podvojném účetnictví.“

a dále ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Účetní doklady jsou originální písemnosti, které musí mít tyto náležitosti: ...

f) podpis osoby odpovědné za účetní případ a osoby odpovědné za jeho zaúčtování; tyto podpisy lze nahradit jiným průkazným způsobem.“

Občanské sdružení Podané ruce nesledovalo v letech 1995 a 1996 dotace poskytnuté MŠMT, MZ, MPSV (v celkové výši 3 201 000 Kč) v účetnictví průběžně a odděleně, přestože tato povinnost byla ve smlouvách výslovně stanovena.

Sdružení Kotlík nevedlo v roce 1996 v účetnictví průběžně a odděleně čerpání dotace poskytnuté MŠMT (ve výši 40 000 Kč), jak stanovovala smlouva. Vyúčtování bylo sdružením vyhotoveno po ukončení účetního období formou soupisu účetních dokladů.

Diecézní charita Brno nesledovala v rozporu se smlouvou čerpání dotace poskytnuté v roce 1996 (ve výši 298 000 Kč) v účetnictví průběžně a odděleně. Čerpání prostředků bylo vykazováno pouze v rámci celkových nákladů střediska.

Sdružení pro péči o rodiny závislých nevedlo v letech 1995 a 1996 v účetnictví odděleně čerpání mzdových prostředků z dotací poskytnutých MŠMT, MZ a MPSV (v celkové výši 2 137 000 Kč). Řádně nesledovalo ostatní účetní případy týkající se jednotlivých dotací a nerozlišovalo je od svých vlastních zdrojů. Většina účetních dokladů dotací nebyla podepsána osobou odpovědnou za účetní případ ani podpis nahrazen jiným průkazným způsobem.

16. Občanská sdružení Sananim a Život bez drog porušila ustanovení bodu III. 1 Zásad, kde je uvedeno:

„Po skončení roku občanské sdružení vyhotoví v rámci účetní závěrky vyúčtování, které předloží příslušnému ústřednímu orgánu do 31. ledna následujícího roku. Nevyčerpané finanční prostředky ze státní dotace současně poukáže na jeho běžný účet cizích prostředků.“

a současně

ustanovení bodu II. 8 Zásad, kde je mj. uvedeno:

„Dotace ze státního rozpočtu republiky nesmí zásadně přesáhnout 70 % rozpočtovaných výdajů sdružení (projektu). Pokud dosažené příjmy sdružení budou nižší než plánované, nesmí použití poskytnuté dotace přesáhnout 70 % skutečných výdajů sdružení. V případě vykázaného vyššího podílu musí být prostředky připadající na překročený podíl vráceny do státního rozpočtu republiky. ...“

Občanské sdružení Sananim obdrželo v roce 1993 od MŠMT dotaci ve výši 80 000 Kč. Rozpočtované výdaje projektu nedodrželo a prostředky odpovídající překročení podílu dotace ve výši 18 633 Kč nevrátilo do státního rozpočtu.

Témuž občanskému sdružení poskytlo v roce 1994 MŠMT dotaci ve výši 500 000 Kč. Občanské sdružení nedodrželo rozpočtované výdaje projektu a prostředky odpovídající překročení podílu dotace (ve výši 171 992 Kč) vrátilo do státního rozpočtu až na vyžádání MŠMT ve čtyřech splátkách od 1. 3. 1996 do 25. 3. 1996.

V roce 1995 obdrželo od MŠMT dotaci ve výši 64 500 Kč. Rozpočtované výdaje projektu nedodrželo a prostředky odpovídající překročení podílu dotace (ve výši 19 192 Kč) vrátilo až dne 10. 11. 1996.

Občanské sdružení Život bez drog obdrželo v roce 1995 od MŠMT dotaci ve výši 3 120 000 Kč. Vyúčtování dotace předložilo v rozporu se smlouvou až dne 12. 3. 1996 a nevyčerpané prostředky (780 000 Kč) byly poukázány MŠMT až dne 16. 10. 1996.

17. Občanské sdružení Terč porušilo čl. III darovací smlouvy uzavřené s hl. m. Prahou dne 13. 12. 1996, kde je uvedeno:

„Obdarovaný dar přijímá a zavazuje se využít jej pouze k účelu, jemuž je určen, tj. na služby, materiál, nájem.“

Občanskému sdružení byl v roce 1996 uvolněn Magistrátem hl. m. Prahy příspěvek na realizaci aktivity v protidrogové oblasti ve výši 200 000 Kč. Občanské sdružení v rozporu s darovací smlouvou a projektem poskytlo částku 79 948 Kč Jezdeckému středisku v Tursku, na osobní účet ředitele občanského sdružení převedlo částku 19 230 Kč a na činnost Centra tvořivé dramatiky Praha poskytlo částku 24 320 Kč. Uvedeným postupem neoprávněně čerpalo příspěvek ve výši 123 498 Kč.

18. Občanské sdružení Sananim porušilo bod IV přílohy č. 1 smlouvy uzavřené dne 14. 4. 1995 s MŠMT, kde je uvedeno:

„Vymezení účelu dotace: letáky, zdravotně preventivní materiál (54 000), tisk, dokumentace (4 600), spoje (9 000), mzda koordinátora 5 400 x 12 = 64 800), terénní pracovníci (4 x 2 700 x 12 = 129 600).“,

a dále článek II smlouvy o poskytnutí finanční podpory uzavřené dne 22. 7. 1996 s MZ, kde je mj. uvedeno:

„Ministerstvo poskytuje řešiteli finanční prostředky na realizaci protidrogového projektu (název): ... ve výši ... 900 000,- Kč neinvestičních prostředků ...“

Občanské sdružení obdrželo v roce 1995 dotaci od MŠMT ve výši 262 000 Kč. V rozporu se smlouvou použilo prostředky ve výši 33 529 Kč na úhradu zdravotního a sociálního pojištění.

V roce 1996 obdrželo neinvestiční dotaci od MZ ve výši 900 000 Kč. V rozporu se smlouvou použilo prostředky ve výši 41 642 Kč na pořízení investičního majetku.

19. Masarykova nemocnice, Ústí nad Labem porušila ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky.“,

tím, že porušila čl. 2 odst. 6 Zásad pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku, vydaných MF ČR č. j. 113/1 679/94, kde je uvedeno:

„U technologických dodávek mohou být poskytnuty zálohy do výše 10 % pořizovací ceny investičního majetku. Ve výši těchto záloh bude v tomtéž roce provedeno věcné plnění, (na podkladě zjišťovacích

protokolů ap.) vystaven doklad o úhradě jako podklad pro dílčí plnění ve smyslu zák. č. 588/92 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.“

Nemocnice v roce 1996 poskytla z dotace dodavateli zálohu 85 000 Kč (včetně DPH) v plné výši pořizovací ceny investičního majetku. V tomtéž roce nebylo provedeno věcné plnění dodávky a zúčtování poskytnuté zálohy.

20. Masarykova nemocnice, Ústí nad Labem, Nemocnice s poliklinikou Most a občanské sdružení Focus Teplice porušily ustanovení § 49a odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., ve znění zákona č. 148/1996 Sb., kde je mj. uvedeno:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy činí více než 100 000,- Kč bez daně z přidané hodnoty, ... je zadavatel povinen vyžádat si před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců.“

Masarykova nemocnice, Ústí nad Labem v případě nákupu investičního majetku a provedení stavebních úprav v roce 1996, uhrazených z dotace částkou 257 384 Kč, si nevyžádala před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců.

Nemocnice s poliklinikou Most uhradila z dotace celkem 292 081 Kč, aniž si vyžádala v roce 1996 před zadáním dvou veřejných zakázek nabídky nejméně od tří zájemců.

Občanské sdružení Focus Teplice uhradilo z dotace 1 535 000 Kč vybudování a zprovoznění truhlářské provozovny (v rámci realizace terciálně - preventivní aktivity) tvořící samostatný funkční celek, aniž si vyžádalo před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců.

21. Masarykova nemocnice, Ústí nad Labem porušila ustanovení § 49a odst. 3 zákona č. 199/1994 Sb., ve znění zákona č. 148/1996 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Výzvu učiněnou podle odstavce 1 musí zadavatel doložit písemným záznamem.“

Nemocnice provedla v rozporu s předpisy dle svého vyjádření pouze ústní vyhlášení veřejné zakázky na nákup investičního majetku v roce 1996 v celkové hodnotě 436 500 Kč bez DPH. Provedení výzvy nedoložila kontrole NKÚ písemným záznamem.

Shrnutí

Kontrola financování státní protidrogové politiky v období 1993 - 1996 prokázala závažné systémové i věcné nedostatky užití prostředků státního roz-

počtu. V uvedeném období nebyly dostatečně vymezeny a realizovány kompetence koordinačního mezi-resortního orgánu, jednotlivých věcně příslušných ministerstev, okresních úřadů, případně dalších orgánů státní správy.

Ústřední orgány poskytovaly v protidrogové oblasti dotace nestátním subjektům nekoordinovaně a nekoncepčně při nerespektování Zásad pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky občanským sdružením, schválených usnesením vlády ČR ze dne 27. listopadu 1992 č. 633. MŠMT např. nevyhlásilo v kontrolovaném období protidrogové programy a nestátním subjektům poskytlo dotace v objemu 36 mil. Kč na projekty, jejichž zadání, účel a obsah si volili sami žadatelé dotací. Před podáním návrhů rozpočtů na příslušné rozpočtové roky Ministerstvu financí v rozporu se stanoveným postupem neposoudilo žádosti o poskytnutí dotací, neprojednálo objemy navrhovaných dotací s příslušnými občanskými sdruženími a neprověřilo splnění podmínek stanovených pro žadatele dotací. MZ poskytovalo dotace v rozporu se Zásadami na úhradu mzdových nákladů a nerespektovalo limit maximálního podílu dotace z rozpočtových výdajů projektu.

Zpracování podmínek do příslušných smluv a kontrola užití dotací byly ze strany ústředních orgánů nejednotné (se znaky nepropracovanosti a formálnosti), což spolu se vzájemnou nekoordinovaností při výběru žadatelů a při poskytnutí dotací vedlo k ne hospodárnému užití státních prostředků. Opakovaně byly dotace poskytovány subjektům, které zásadně porušovaly uzavřené smluvní vztahy. Např. MŠMT poskytlo v roce 1993 dotaci ve výši 80 000 Kč příjemci, který nedodržel rozpočtované výdaje projektu a nevrátil do státního rozpočtu prostředky odpovídající překročení podílu dotace ve výši 19 000 Kč. Témuž subjektu MŠMT poskytlo v roce 1994 dotaci ve výši 500 000 Kč. Příjemce opět nedodržel rozpočtované výdaje projektu a prostředky odpovídající překročení podílu dotace ve výši 172 000 Kč vrátil až po vyžádání v březnu roku 1996, tj. více než rok po vyúčtování. MŠMT přesto témuž subjektu poskytlo další dotaci v roce 1995 ve výši 65 000 Kč. Příjemce opět nedodržel rozpočtované výdaje a prostředky odpovídající překročení podílu dotace ve výši 19 000 Kč vrátil až v říjnu roku 1996.

V druhé polovině roku 1996 se nestátním subjektům naskytl možnost čerpat dotace i od okresních a magistrátních úřadů a úřadů statutárních měst z prostředků rozpočtové kapitoly VPS ve výši 100 mil. Kč. Zatímco žadatelé ve svých žádostech pružně přizpůsobili své aktivity a projekty, okresní a další úřady se obávaly podle Podmínek pro poskytování finančních prostředků z rozpočtové kapitoly VPS na protidrogovou politiku (schválených usnesením vlády ČR ze dne 9. května 1996 č. 281) postupovat a potřebovaly jejich výklad. MV zpracovalo metodický pokyn

s návrhem účinnosti od 31. 10. 1996, který Podmínky „transformoval“ do přijatelné podoby. Prováděcí pokyn nebyl nakonec schválen, a došlo ke skluzu uvolňovaných prostředků. Uvolněné, ale nevyčerpané prostředky v objemu 32 mil. Kč byly na základě usnesení vlády ČR ze dne 17. prosince 1996 č. 648 převedeny do roku 1997.

Vládou schválené znění Podmínek z roku 1996 nerespektovalo Zásady schválené v roce 1992 a nebylo s jejich zněním provázáno. Obě normy zcela nedostatečně řešily otázku výběru příjemců dotací. To umožňovalo nestátním subjektům v rozporu se zájmy protidrogové politiky vlády, formulovanými v těchto normách, legitimně čerpat na shodné aktivity dotace souběžně od ústředních orgánů, okresních úřadů a orgánů územní samosprávy do neomezené výše celkových rozpočtovaných výdajů projektů. Znění Podmínek umožňovalo souběžné čerpání dotací od okresních úřadů a orgánů územní samosprávy, což opět vedlo k obcházení limitu podílu dotací z celkových rozpočtovaných výdajů projektů.

Další souběžné čerpání dotací umožnilo rozhodnutí Zastupitelstva hl. m. Prahy poskytnout z prostředků (uvolněných v roce 1996 z rozpočtové kapitoly VPS na protidrogovou politiku Magistrátu hl. m. Prahy) celkem 15 nestátním subjektům 4,2 mil. Kč formou finančních darů. V příslušných darovacích smlouvách nebylo uvedeno, že se jedná o prostředky ze státního rozpočtu, což např. Nadace Filia využila k odmítnutí kontroly NKÚ. Příjemci darů mohli v následných žádostech o dotace uvádět prostředky získané finančním darem jako vlastní, a tím obcházet podíl minimálních vlastních prostředků, resp. maximální povolený podíl dotací z celkových rozpočtovaných výdajů projektů. Např. v roce 1996 byly občanskému sdružení Sananim skutečné výdaje na realizaci projektu s názvem „Terénní programy“ dotovány fakticky z 92 % ze státního rozpočtu prostřednictvím Magistrátu hl. m. Prahy, Městské části Praha 7 a Ministerstva zdravotnictví. Podle znění uzavřených smluv však činil podíl dotací pouze 51 %, neboť ze strany Magistrátu hl. m. Prahy se jednalo o finanční dar. V roce 1996 realizovalo občanské sdružení Sananim pět programů. Skutečné výdaje na tyto projekty ve výši 10 mil. Kč byly fakticky z 83 % dotovány ze státního rozpočtu. Podle znění uzavřených smluv však činil podíl dotací pouze 65 %, neboť ze strany Magistrátu hl. m. Prahy se jednalo opět o finanční dary.

Znění Podmínek neumožňovalo ze strany poskytovatelů fyzickou kontrolu užití dotačních prostředků. Neřešilo případné neoprávněné použití nebo zadržování prostředků a postup při zániku příjemce dotace. Nejednoznačné znění Podmínek vedlo k úhradám mzdových výdajů příjemců dotací a k pořízování investičního majetku (včetně rekonstrukcí nemovitostí) jiným právnickým nebo fyzickým osobám.

Znění obou norem umožňovalo příjemcům dotací vystupovat pouze jako zprostředkovatelé a zadávat plnění projektů za úhradu z dotace jiným právníkům nebo fyzickým osobám, které již nebyly vázány smlouvou a nemohly být ze strany poskytovatelů dotací ani účetně kontrolovány. Rovněž umožňovalo hradit z dotace neomezený podíl režijních nákladů, což spolu s nedostatečnou a zcela formální kontrolou ze strany poskytovatelů dotací vedlo u části příjemců ke spekulativnímu užití dotačních prostředků. V této souvislosti se jeví účelné provést analýzu efektivnosti vynakládaných státních prostředků a dále financovat státní protidrogovou politiku na základě akreditační-

ho a licenčního systému, tj. dlouhodobě a koncepčně podporovat příspěvkové organizace a nestátní subjekty především na podkladě prokazatelného přínosu k řešení drogové problematiky.

Kontrolou bylo zjištěno, že nestátní subjekty získávaly v období 1993 - 1996 dotace v protidrogové oblasti na shodné aktivity od více resortů, okresních úřadů a orgánů územní samosprávy, aniž tyto o sobě věděly. Jde v tomto případě o neprůhlednost systému a nedostatečnou odpovědnost ústředních orgánů státní správy.